
Lausunnon antaminen Satakunnan hyvinvointialueen palveluverkkoselvityksestä

KH 06.11.2023 § 258
58/00.01.00.01.01/2022

Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus käynnisti (12.12.2022, 374 §) palveluverkon selvittämiseen liittyvän projektin, jonka tavoitteena oli valmistella päätöksentekoon esitys siitä, millä laajuudella ja alueellisella kattavuudella Satakunnan hyvinvointialue jatkossa tarjoaa palveluita toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla huomioiden väestön palvelutarpeen erot sekä digitaalisten ja muiden etäpalvelujen luomat mahdollisuudet. Palveluverkkoselvityksen loppuraportti on valmistunut ja julkistettu 2.10.2023. Loppuraportissa esitetään useiden kuntien terveyskeskusten toiminnan lopettamista ja toimintojen keskittämistä vain muutamalle paikkakunnalle.

Palveluverkkoselvityksen loppuraportissa Kokemäen osalta esitetään seuraavaa:

- Kokemäen terveysaseman palvelut siirretään Harjavallan terveysasemalle ja joltain osin Huittisten Sote-keskukseen vuoden 2024 aikana.
- Kokemäen sosiaalitoimisto siirtyy Harjavallan sairaalan tiloihin vuoden 2024 aikana. Neuvolapalvelut siirtyisivät sivistysosaston alaisuuteen eli kouluterveydenhuollon yhteyteen.
- Mielenterveys- ja päihdepalveluiden päivätoimintakeskus Kumu siirretään Harjavallan sairaalan tiloihin vuoden 2024 aikana.
- Vammaisten päivätoiminta Hovipaja siirretään Harjavallan sairaalan tiloihin vuoden 2024 aikana.
- Henrikinhovin arviointi ja kuntoutusyksikkö (lyhytaikainen hoito, 15 paikkaa) siirtyy Harjavallan sairaalaan vuoden 2024 aikana.
- Henrikinhovin ympärivuorokautinen palveluyksikön toiminta (30 paikkaa) päättyy 31.12.2025.
- Välinehuollon ja valmistuskeittiöiden osalta tulee erillinen selvitys.
- Lähipalvelujen tilalle olisi tulossa erilaisia digipalveluja sekä liikkuvia palveluja.

Esityksen perusteella kuntalaisten tarvitsemat lähipalvelut Kokemäellä heikkenevät merkittävästi tai poistuvat kokonaan. Palveluja keskittämällä muualle ei pystytä vastaamaan nykyiseen asiakaslähtöiseen palveluun tarjoamalla digi- tai siirrettäviä palveluja. Palvelut on tuotettava alueellisesti tasavertaisesti. Palveluverkkoesitys on rakennettu isojen kokonaisuuksien ympärille, välittämättä kokonaiskustannuksista, unohtaen pienempien kuntien toiveet, elinvoima ja tarpeet täysin. Tällaisella toimintamallilla vaarannetaan myös osaavan työvoiman saatavuus, koska palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko ei ole kokonaisuutta huomioivaa ja pitkäjänteistä.

Palveluverkkoesityksestä ei myöskään käy riittävässä määrin ilmi, millä perusteilla esityksen mukainen ratkaisu olisi toiminnallisesti ja taloudellisesti nykyistä toimintamallia parempi, koska kustannuslaskentaa ei ole julkisuuteen esitettyjen tietojen perusteella riittäväällä tasolla tehty. Palveluverkkoselvityksessä esitettyjen toimenpiteiden vaikutusten arviointia on raportin loppuosassa esitetty lyhyesti kahdella sivulla. Vaikutusten arviointi ei ole analysoivaa vaan hyvin yleistä ja toteavaa. Toki raportissa luvataan,

että vaikutusten arviointia tehdään kohdennetusti jokaisen yksittäisen päätöksen yhteydessä, kun toimintaa siirretään tai lopetetaan.

Koska palveluverkkoselvityksessä on kyse useiden toimintojen siirtämisestä tai lakkauttamisesta usean kunnan alueella, on välttämätöntä, että toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten arviointia tehdään laajemmassa mittakaavassa kokonaisuuden hahmottamiseksi.

Vaikutusten arvionnin yhteydessä hyvinvointialueen tulee esittää selvitykset seuraavista asiakokonaisuuksista:

- Mitkä ovat uusien rakennusinvestointien pääoma- ja ylläpitokustannukset suhteessa nykyiseen palveluverkkoon?
- Mitkä ovat uusien rakennusinvestointien poistoajat sekä –kustannukset?
- Mihin perustuu tulkinta, että kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle siirtyneiden tilojen vuokrasopimukset voidaan päättää huomioimatta 3 + 1 vuoden siirtymäaikaa?
- Sotesiirron yhteydessä kunnilta ja kuntayhtymiltä siirrettiin sote- ja pelakustannukset hyvinvointialueen vastattavaksi. Kuntien tuloista (valtionosuudet ja verotulot) tehtiin samansuuruinen vähennys koko maan tasolla. Muiden hyvinvointialueiden tapaan Satakunnan hyvinvointialueen tulosenuste vuodelle 2023 on negatiivinen. Satakunnan ennuste on noin 50 - 60 M€ alijäämäinen. Hyvinvointialueen tulee esittää, mitkä olennaiset tekijät aiheuttavat alijäämän syntyminen ja siten osaltaan vaikuttavat palveluverkkoselvityksessä esitettyjen toimenpiteiden valmisteluun.

Lisätietoja antaa

Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen, puh. 040 488 6100.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se antaa palveluverkkoselvityksestä seuraavan lausunnon:

Kokemäen kaupunki ei hyväksy palveluverkkoselvityksessä ehdotettuja Kokemäkeä koskevia esityksiä, koska

1. ratkaisut siirtäisivät lähes kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut pois Kokemäen kaupungin alueelta;
2. yleisellä tasolla esitetyt vaikutusten arvionnit eivät osoita riittäviä perusteluja toimenpiteille;
3. palveluverkkoselvityksessä kaikki vaikutusten arvionnit eivät täytä niitä vaatimuksia, joita julkishallinnolta edellytetään päätösten perustelemiseksi eikä selvityksessä ole esitetty vaihtoehtoisia ratkaisuja;
4. kaupunkia ja kuntalaisia ei ole kuultu raportin laatimisvaiheessa.

Kokemäen kaupunki pitää tärkeänä, että hyvinvointialueen kaikissa kunnissa on kiinteitä sotepalvelupisteitä, joissa palvelutarjonta voi vaihdella. Kokemäen kaupunki on valmis neuvottelemaan hyvinvointialueen kanssa Kokemäen palvelupisteistä.

Kokemäen kaupunki edellyttää, että Henrikinhovi säilyy toimipisteenä. Tiloja voidaan hyödyntää myös muiden kuin nykyisten palveluiden järjestämiseen.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että se antaa palveluverkkoselvityksestä seuraavan lausunnon:

Kokemäen kaupunki ei hyväksy palveluverkkoselvityksessä ehdotettuja Kokemäkeä koskevia esityksiä, koska

1. ratkaisut siirtäisivät lähes kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut pois Kokemäen kaupungin alueelta;
2. yleisellä tasolla esitetyt vaikutusten arvioinnit eivät osoita riittäviä perusteluja toimenpiteille;
3. palveluverkkoselvityksessä kaikki vaikutusten arvioinnit eivät täytä niitä vaatimuksia, joita julkishallinnolta edellytetään päätösten perustelemiseksi eikä selvityksessä ole esitetty vaihtoehtoisia ratkaisuja;
4. kaupunkia ja kuntalaisia ei ole kuultu raportin laatimisvaiheessa.

Kokemäen kaupunki pitää tärkeänä, että hyvinvointialueen kaikissa kunnissa on kiinteitä sotepalvelupisteitä, joissa palvelutarjonta voi vaihdella. Kokemäen kaupunki on valmis neuvottelemaan hyvinvointialueen kanssa Kokemäen palvelupisteistä.

Kokemäen kaupunki edellyttää, että Henrikinhovi säilyy toimipisteenä. Tiloja voidaan hyödyntää myös muiden kuin nykyisten palveluiden järjestämiseen.